

**UCHWAŁA NR VII/76/2024
RADY GMINY STAWIGUDA**

z dnia 30 października 2024 r.

**w sprawie rozstrzygnięcia protestu wyborczego dotyczącego wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej
sołectwa Bartąg**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) w związku z § 14 ust. 1 Statutu Gminy, stanowiącego załącznik do uchwały nr VIII/57/2015 Rady Gminy Stawiguda z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Stawiguda (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2015 r. poz. 2859 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Po rozpatrzeniu protestu wyborczego dotyczącego wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej sołectwa Bartąg, wniesionego w dniu 24 czerwca 2024 r., protestu nie uwzględnia się.

2. Uzasadnienie stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Stawiguda do poinformowania wnoszącego protest o sposobie rozstrzygnięcia protestu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Grzegorz Niski

Uzasadnienie

W dniu 24 czerwca 2024 r. do Wójta Gminy Stawiguda wpłynął protest wyborczy w przedmiocie złamania tajności, uniemożliwienia prawa wyboru stałym wyborcom, co w opinii wnoszącego protest przesądziło o wyniku wyborów.

Komisja ds. protestu wyborczego dotyczącego wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej sołectwa Bartąg (dalej "Komisja"), powołana uchwałą nr IV/36/2024 Rady Gminy Stawiguda z dnia 3 lipca 2024 r., w toku postępowania ustaliła:

1. Zarzut złamania tajności wyborów.

W świetle przeprowadzonych wywiadów ze świadkami nie stwierdzono żadnych działań wskazujących na naruszenie tajności głosowania. Świadkowie potwierdzili, że głosowanie odbyło się zgodnie z obowiązującymi przepisami, a wszelkie procedury dotyczące tajności były zachowane. Obecność PP w Komisji Skrutacyjnej, mimo że nie był mieszkańcem Bartąga, nie wpłynęła negatywnie na przebieg głosowania, a jego rola ograniczała się do rozdawania kart do głosowania i liczenia głosów, co odbyło się zgodnie z procedurami. Brak formalnych uprawnień PP do zasiadania w Komisji Skrutacyjnej, jakkolwiek może być uchybieniem i przedmiotem dyskusji, nie miał wpływu na zachowanie wymogu tajności wyborów, ani na rzetelność sposobu liczenia głosów oddanych w przeprowadzonym głosowaniu. Przeprowadzone w toku postępowania wyjaśniającego dowody nie potwierdziły, aby udział PP w dokonaniu ww. czynności miał wpływ na wynik wyborów. Powołanie PP do Komisji Skrutacyjnej było zgodne z ustaleniami zebrania.

Przesłuchani przez Komisję świadkowie zgodnie zeznali, że głosowanie odbyło się zgodnie z procedurami, a tajność głosowania została zachowana. Karty do głosowania były rozdawane w sposób uniemożliwiający poznanie preferencji wyborców, a głosy były liczone jawnie, w obecności wszystkich członków Komisji Skrutacyjnej.

2. Zarzut uniemożliwienia prawa wyboru stałym wyborcom.

Z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego oraz dokonanych w jego wyniku analiz i ustaleń wynika, że lista kandydatów na sołtysa została zamknięta zgodnie z obowiązującą procedurą. Z zeznań świadków wynika, że zgłoszono pięć kandydatur, z czego dwie osoby odmówiły kandydowania.

Po trzykrotnym zapytaniu uczestników, czy są jeszcze inne zgłoszenia, nie było dalszych chętnych. W związku z tym lista została zamknięta zgodnie z procedurami. Świadkowie potwierdzili, że czas na zgłaszanie kandydatów był wystarczający, a decyzja o zamknięciu listy została podjęta na podstawie braku kolejnych zgłoszeń, co było zgodne z zasadami wyborczymi. Tym samym nie stwierdzono podstaw do uznania, że uniemożliwiono zgłoszenie się dodatkowym kandydatom, ani że ograniczono prawo wyboru innym mieszkańcom.

3. Warunki przeprowadzenia zebrania.

Jak ustaliła Komisja w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego, warunki na zebraniu były trudne z powodu dużej liczby uczestników i panującego upału. W odpowiedzi na te warunki, za zgodą uczestników, podjęta została decyzja o przeniesieniu zebrania na zewnątrz, co miało na celu poprawę komfortu wszystkich obecnych. Ustalono też, że pierwszy raz od kilku lat w miejscowości Bartąg na zebraniu pojawiła się tak duża liczba mieszkańców, na co wskazują przeanalizowane protokoły z zebrań w Bartągu. Jednakże, świadkowie zgodnie potwierdzili, że przeniesienie zebrania poprawiło komfort uczestników i nie miało wpływu na przebieg głosowania. Należy również zaznaczyć, że wszyscy uczestnicy mieli możliwość wpisania się na listę obecności i wzięcia udziału w głosowaniu. Brak jest dowodów potwierdzających zarzut, że przeniesienie zebrania na zewnątrz wpłynęło negatywnie na frekwencję czy wynik wyborów. Przeczą temu ustalenia dokonane w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego.

4. Inne zarzuty dotyczące przebiegu zebrania.

Pozostałe zarzuty dotyczące przebiegu zebrania, dotyczące braku reakcji na dyskryminujące w opinii wnoszącego protest wypowiedzi czy zarzuty dotyczące organizacji zebrania, nie mają bezpośredniego wpływu na ważność wyborów. Przesłuchani przez Komisję świadkowie zgodnie wskazywali, że na zebraniu toczyła się otwarta dyskusja, z zachowaniem wolności słowa i wypowiedzi, i istniała możliwość zadawania pytań kandydatom na sołtysa oraz wyrażania swoich opinii na ich temat. Na podstawie materiału dowodowego

zebranego w toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego stwierdzono, że wynik wyborów jest wynikiem decyzji mieszkańców, którzy w sposób demokratyczny wybrali swojego przedstawiciela.

W odpowiedzi na zarzuty dotyczące działania Przewodniczącej zebrania wyborczego, które w opinii wnoszącego protest miały naruszyć prawo i przyczynić się do złamania bezpośredniości wyborów, należy odnieść się do poniższych punktów, bazując na dostępnych protokołach i zeznaniach świadków:

a) brak weryfikacji zgłoszonych kandydatów na Sołtysa

Z żadnego z przesłuchań nie wynika, że doszło do naruszeń w kwestii weryfikacji kandydatów. Wszyscy kandydaci byli zgłoszeni zgodnie z procedurą i nie było żadnych sprzeciwów ze strony uczestników, dotyczących ich prawa do kandydowania. Kandydaci zgłoszeni w trakcie zebrania byli mieszkańcami Bartąga lub osobami związanymi z tym sołectwem, co potwierdzili świadkowie.

b) brak weryfikacji zgłoszonych kandydatów do Rady Sołeckiej

Z zeznań świadków wynika, że zgłoszenia kandydatów do Rady Sołeckiej również przebiegały zgodnie z procedurą i nie było żadnych uwag dotyczących ich prawa do kandydowania. Świadkowie nie zgłaszali zastrzeżeń co do uprawnień kandydatów w kontekście miejsca zamieszkania. Procedura zgłoszeń kandydatów była przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami, a brak sprzeciwu ze strony mieszkańców potwierdza prawidłowość procesu.

c) nieprzestrzeżenie porządku zebrania i rola Wójta

Świadkowie zgodnie zeznali, że Wójt pełnił rolę moderującą zebranie, odpowiadając na pytania mieszkańców i wspomagając proces organizacyjny w momencie przeniesienia zebrania na zewnątrz. Jego udział był zgodny z przyjętymi zasadami i nie wpłynął na porządek zebrania ani na przebieg głosowania. Decyzja o przeniesieniu zebrania na zewnątrz, jak wspomniano wcześniej, została podjęta wspólnie przez mieszkańców z uwagi na niewystarczającą przestrzeń w remizie strażackiej. Przeprowadzone w toku postępowania wyjaśniającego dowody nie potwierdziły, aby Wójt w jakikolwiek sposób naruszył porządek zebrania czy też wpływał na wynik wyborów. Jego działania miały charakter organizacyjny i pomocniczy, co potwierdzają świadkowie.

d) udział osób nieuprawnionych w głosowaniach

Należy wskazać, iż sposób wyboru sołtysa i członków rady sołeckiej został uregulowany w przepisie art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, stanowiącym, iż wybór ten ma być dokonany w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. W świetle powyższego stwierdzenie uprawnienia do udziału w wyborach sołtysa i członków rady sołeckiej determinowane jest ustaleniem czy osoby biorące udział w głosowaniu posiadają oba ww. przymioty, tj. czynne prawo wyborcze oraz fakt stałego zamieszkiwania danej osoby na terenie sołectwa.

Zgodnie z postanowieniem § 21 ust. 2 i 3 statutu sołectwa Bartąg na zebraniu, na którym przeprowadza się wybory uczestnicy są zobowiązani podpisać listę obecności, która jest podstawą do stwierdzenia quorum i ustalenia legitymacji prawnej do głosowania.

Na podstawie stanu faktycznego, ustalonego w postępowaniu wyjaśniającym, przeprowadzonym przez powołaną w tym celu Komisję oraz zebranego materiału dowodowego, stwierdzono, iż podczas przedmiotowych wyborów w sołectwie Bartąg, przeprowadzona została, w oparciu o podpisy składane przez wyborców na liście obecności udostępnianej przez Przewodniczącą zebrania, weryfikacja legitymacji prawnej do głosowania osób biorących udział w wyborach, obejmującej spełnienie obu ww. przesłanek uprawniających do udziału w wyborach.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym w szczególności zeznań świadków, ustalono, że lista obecności była prowadzona prawidłowo, a karty do głosowania były wydawane jedynie osobom obecnym na zebraniu i uprawnionym do głosowania. Nie stwierdzono przypadków, by osoby nieuprawnione brały udział w głosowaniu. Przeprowadzone postępowanie wyjaśniające nie dostarczyło też dowodów na to, że doszło do nadużyć związanych z weryfikacją uczestników.

Należy zaznaczyć, że aby korzystać z przysługującego czynnego prawa wyborczego podczas wyborów sołtysa i rady sołeckiej, wystarczające jest stałe zamieszkiwanie na obszarze gminy. Należy wskazać, że zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę

samorządową. Mieszkańcem gminy jest natomiast osoba fizyczna przebywająca na terytorium gminy z zamiarem stałego pobytu. Dla czynnego prawa wyborczego nie ma zatem bezpośredniego znaczenia kwestia zameldowania. Stali mieszkańcy sołectwa to nie to samo co osoby zameldowane na terenie sołectwa na pobyt stały, a ustawa jednoznacznie wskazuje, że czynne prawo wyborcze przysługuje stałym mieszkańcom. Stałego zamieszkania danej osoby w określonym miejscu nie ocenia się wyłącznie według jej zameldowania na pobyt stały, lecz na podstawie faktów świadczących o jej stałym przebywaniu w tej miejscowości. Brak zameldowania nie pozbawia zatem osoby stale zamieszkującej w gminie statusu członka wspólnoty gminnej, wobec czego należy uznać, że odwołanie się do kryterium zameldowania na pobyt stały, jako warunku uczestniczenia i korzystania z pełnych uprawnień w zebraniu wiejskim narusza prawo.

Wnioski

Zarówno proces zgłaszania kandydatów, jak i przebieg zebrania, były zgodne z przyjętymi procedurami. Zarzuty o niewłaściwe prowadzenie zebrania przez Wójta oraz brak weryfikacji kandydatów w świetle dokonanych ustaleń i analizy stanu faktycznego oraz zebranych w postępowaniu wyjaśniającym dowodów w postaci zeznań świadków, jak również przesłuchania wnoszącego protest i złożonych przez niego dodatkowych wyjaśnień, uznano za nieuzasadnione. Brak jest dowodów na to, że jakiegokolwiek działania Przewodniczącej zebrania naruszyły prawo wyborcze czy wpłynęły na wynik głosowania. W związku z tym zarzuty te należy uznać za bezzasadne.

WNIOSKI KOŃCOWE

Po przeanalizowaniu zarzutów zawartych w proteście wyborczym oraz na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, w tym zeznań świadków oraz dodatkowych wyjaśnień złożonych ustnie przez wnoszącego protest, nie stwierdzono naruszeń, które mogłyby wpłynąć na ważność wyborów Sołtysa oraz Rady Sołeckiej sołectwa Bartąg. Wystąpiły uchybienia proceduralne (np. obecność osoby spoza sołectwa w Komisji Skrutacyjnej), nie potwierdzono jednak, aby te uchybienia miały wpływ na wynik wyborów.

Po dokonaniu szczegółowej analizy zarzutów wnoszącego protest wyborczy oraz zbadaniu w sposób obiektywny i oparty na ustalonym całokształcie okoliczności faktycznych, legalności procedury wyboru Sołtysa i Rady sołeckiej w sołectwie Bartąg ustalono, że nie doszło do istotnych uchybień skutkujących sankcją nieważności przeprowadzonych wyborów.

Z przyczyn wskazanych powyżej Rada Gminy Stawiguda nie znalazła podstaw do uwzględnienia protestu.